

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 20.05.2020
Avaldamismärge: RT I, 19.05.2020, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
13.05.2020 otsus nr 570

Tubakaseaduse ning alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 04.05.2020

§ 1. Tubakaseaduse muutmine

Tubakaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Tubakatoote ja tubakatootega seonduva toote müügipakend maksumärgistatakse, kui see on ette nähtud alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses.”;

2)paragrahvi 1 lõike 5 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 1 lõikest 5²jätetakse välja tekstiosa „, 2”;

4)paragrahvi 3¹lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹järgmises sõnastuses:

„1¹) alternatiivsed tubakatooted alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 16 lõike 8 tähenduses, mida ei ole nimetatud käesoleva lõike punktis 1.”;

5)paragrahvi 4 lõikes 1 asendatakse sõnad „tubakatoote pakend” sõnaga „pakend”;

6)paragrahvi 8¹lõike 2 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) maitse- ega lõhnaaineid, välja arvatud tubaka ning mentooli maitse ja lõhn.”;

7)paragrahvi 10²täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel esitatud andmed avaldatakse Terviseameti veebilehel. Andmeid avaldades arvestatakse toote koostisega seotud ärisaladuse kaitse vajadust.”;

8)paragrahvi 10³täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 alusel esitatud teave avaldatakse Terviseameti veebilehel. Andmeid avaldades arvestatakse toote koostisega seotud ärisaladuse kaitse vajadust.”;

9)paragrahvi 11 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 12 lõike 1 punktist 4 jäetakse välja sulud;

11)paragrahvi 12 lõike 1 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

12)paragrahvi 12 täiendatakse lõigetega 2¹ja 2²järgmises sõnastuses:

„(2¹) Tubakatoote müügipakendile kantakse kordumatu tuvastamis- ja jälgimistunnus (edaspidi *kordumatu tunnus*), mis võimaldab tuvastada ja registreerida tubakatoote liikumise Euroopa Liidus. Kordumatut tunnust kandvale müügipakendile ei tule täiendavalt trükkida tootjapartii tähistust.

(2²) Tubakatoote müügipakendile paigaldatakse võltsimiskindel turvaelement, mis koosneb vähemalt viit tüüpi autentimiselementidest, millest vähemalt üks on varjamatu, üks on poolvarjatud ja üks varjatud (edaspidi *turvaelement*).”;

13)paragrahvi 12 lõike 2¹teine lause tunnistatakse kehtetuks;

14)paragrahvi 12 lõike 5 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe võib tubakatoote, välja arvatud sigaretid ja sigarettideks keeratav suitsetamistubakas, müügipakendil ja rühmapakendil esitada kleebistel.”;

15)paragrahvi 13 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 13. Suitsetatava tubakatoote terviseohu hoiatused

(1) Suitsetatava tubakatoote terviseohu hoiatused jagunevad terviseohu üldhoiatusteks, terviseohu lisateabeks ja terviseohu ühendhoiatusteks.”;

16)seadust täiendatakse §-ga 14¹järgmises sõnastuses:

„§ 14¹. Uudse suitsuvaba tubakatoote terviseohu hoiatus

(1) Uudse suitsuvaba tubakatoote igale müügipakendile ja igale rühmapakendile kantakse järgmine terviseohu hoiatus:

„See tubakatoode kahjustab sinu tervist ja tekitab sõltuvust.”

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud terviseohu hoiatus peab:

- 1) vastama käesoleva seaduse § 16 lõigetes 6 ja 10–12 sätestatud tingimustele;
- 2) olema paigutatud müügipakendi ja rühmapakendi kahele kõige suuremale pinnale;
- 3) olema paigutatud risttahukakujulisel pakendil paralleelselt pakendi külgservaga põhitekste alla;
- 4) katma 30% müügipakendi ja rühmapakendi vastavast pinnast.”;

17)paragrahvi 16 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 16. Suitsetatava tubakatoote terviseohu hoiatuste paigutus”;

18)paragrahvi 16 lõiget 10 täiendatakse pärast tekstiosa „maksumärgi,” tekstiosaga „kordumatu tunnuse,”;

19)seaduse 2. peatüki 2. jagu täiendatakse §-dega 17¹ja 17²järgmises sõnastuses:

„§ 17¹. Kordumatu tunnus

(1) Kordumatu tunnuse terviklikkuse tagamiseks trükitakse või kinnitatakse see tubakatoote müügipakendile nii, et seda ei ole võimalik eemaldada, kustutada ega varjata või poolitada, sealhulgas maksumärgi ja hinnasildiga või müügipakendi avamisega.

(2) Kordumatu tunnus peab võimaldama kindlaks määrata järgmist:

- 1) tootmiskuupäev ja -koht;
- 2) tootmisrajatis;
- 3) tubakatoote tootmiseks kasutatud masin;
- 4) tootmisvahetus või tootmise aeg;
- 5) toote kirjeldus;
- 6) jaemüügi jaoks ettenähtud turg;
- 7) kavandatav veoteekond;
- 8) Euroopa Liitu importija;
- 9) tegelik veoteekond tootmisest esimesse jaemüügiettevõttesse, sealhulgas kõik kasutatud laod, samuti saatmise kuupäev, saadetise sihtkoht, lähtekoht ja kaubasaaja nimi;
- 10) kõikide ostjate andmed alates tootmisest kuni esimese jaemüügiettevõtetteni;
- 11) kõikide ostjate arvete andmed, tellimuse number, maksmisandmed alates tootmisest kuni esimese jaemüügiettevõtetteni.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–7 nimetatud teave ja tubakatoote importimisel ka punktis 8 nimetatud teave moodustab osa müügipakendi kordumatust tunnusest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 9–11 nimetatud teave peab olema elektrooniliselt kättesaadav müügipakendi kordumatu tunnuse kaudu.

(5) Eestis turuleviidava tubakatoote kordumatu tunnuse väljaandja on komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/574 tubakatoodete jälgitavussüsteemi loomiseks ja käitamiseks vajalike tehniliste standardite kohta (ELT L 96, 16.04.2018, lk 7–55) artikli 4 lõikes 1 sätestatud erandi alusel sama rakendusmääruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud tunnuse väljaandja.

§ 17². Turvaelement

(1) Turvaelement trükitakse või kinnitatakse tubakatoote müügipakendile nii, et seda ei ole võimalik eemaldada, kustutada ega varjata või poolitada, sealhulgas maksumärgi, hinnasildi või muu elemendiga.

(2) Turvaelement paigaldatakse tubakatoote müügipakendile viisil, mis võimaldab identifitseerida üksikut tubakatoote müügipakendit ja kontrollida selle ehtsust kogu selle aja jooksul, kui tubakatoode on turul, ning kaitsta seda asendamise, korduskasutamise või muutmise eest.

(3) Eestis turuleviidava tubakatoote turvaelement on alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse alusel kehtestatud maksumärk.

(4) Tubakatoodete tootja või importija korraldab turvaelemendi (edaspidi *tootja või importija turvaelement*) trükkimise ja paigaldamise tubakatootele, kui seda ei maksumärgistata alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse alusel.

(5) Vähemalt üks turvaelemendil kasutatavatest autentimiselementidest peab olema pärit sõltumatult autentimiselementide teenuse osutajalt.

(6) Nõuded autentimiselementide teenuse osutaja sõltumatusele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, kooskõlas komisjoni rakendusotsusega (EL) 2018/576 tubakatoodetele paigaldatavate turvaelementide tehniliste standardite kohta (ELT L 96, 16.04.2018, lk 57–63).

(7) Tubakatoote tootja või importija esitab Maksu- ja Tolliametile autentimiselementide kombinatsiooni, mida ta soovib tootja või importija turvaelemendil kasutusele võtta, vähemalt 30 kalendripäeva enne turvaelemendi kavandatavat kasutuselevõttu või muutmist. Kui Maksu- ja Tolliamet ei teavita tootjat või importijat viie tööpäeva jooksul pärast turvaelemendi autentimiselementide kombinatsiooni saamist vajadusest seda muuta, võib selle esitatud kujul kasutusele võtta.

(8) Kui Maksu- ja Tolliametil on põhjust arvata, et turul kasutusel oleva turvaelemendi terviklikkust on rikutud, teavitab ta sellest tootjat, importijat ja turvaelemendi teenuse osutajat viie tööpäeva jooksul. Maksu- ja Tolliamet võib nõuda, et kõnealune turvaelement asendataks või et seda muudetaks.

(9) Nõuded tubakatoote turvaelemendile ning tootja või importija turvaelemendi kasutuselevõttust teavitamise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

20)paragrahvi 21 punkti 1 täiendatakse pärast sõnu „tootjapartii tähistus” sõnadega „või kordumatu tunnuse inimloetav kood”;

21)paragrahvi 21 punktist 1 jäetakse välja sõnad „tootjapartii tähistus või”;

22)paragrahvi 24 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Käitlemise keeldu ei kohaldata suitsuvabale tubakatootele, mis on uudne tubakatoode käesoleva seaduse § 3 lõike 5 tähenduses.”;

23)seaduse 3. peatükki täiendatakse §-ga 24¹ järgmises sõnastuses:

„§ 24¹. Tubakatoote jälgitavussüsteemile ja registreerimisele esitatavad nõuded

(1) Iga tubakatoote käitleja alates tootjast kuni ettevõtjani enne esimest jaemüügi ettevõtet registreerib kõikide müügipakendite tema valdusesse jõudmise, kõik vahepealsed liikumised ja müügipakendi tema valdusest lõpliku lahkumise.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude võib täita, märgistades ja registreerides rühmapakendi või sellest suurema pakendi, mis sisaldab rohkem kui ühte müügipakendit, tingimusel et iga müügipakendi liikumise tuvastamine ja jälgimine on võimalik.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tubakatoote käitleja peab registrit käesoleva seaduse § 17¹ lõike 2 punktides 9–11 nimetatud tubakatoote pakendi tegeliku veoteekonna ja tehingute kohta. Registrit peetakse vastavalt komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2018/574.

(4) Registreeritud andmeid ei tohi muuta ega kustutada ükski käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tubakatoote turustamisahelas osalev ettevõtja.

(5) Tubakatoote tootjad varustavad kõik tubakatooteid käitlevad ettevõtjad alates tootjast kuni ettevõtjani enne esimest jaemüügi ettevõtet, sealhulgas importijad, laod ja veoettevõtjad, selliste vahenditega, mis võimaldavad osetud, müüüdud, hoiustatud, transporditud või muul viisil käideldud tubakatoote registreerimise.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud vahendid võimaldavad salvestatud andmeid elektrooniliselt lugeda ja edastada andmehoidlasse. Vastav andmehoidla peab asuma füüsiliselt Euroopa Liidu territooriumil.

(7) Tubakatoote tootjad ja importijad sõlmivad enda tubakatootetega seotud andmete majutamiseks andmehoidlas sõltumatu kolmandast isikust andmetalletusteenuse osutajaga (edaspidi *andmetalletusteenuse osutaja*) andmetalletuslepingu. Andmetalletusleping peab vastama nõuetele, mis on sätestatud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2018/573, milles käsitletakse tubakatoote jälgitavussüsteemi osana sõlmitavate andmetalletuslepingute põhielemente (ELT L 96, 16.04.2018, lk 1–6).

(8) Andmetalletusteenuse osutaja tegevust jälgib välisaudiitor, kelle soovitab ja kellele maksab tasu tubakatootja. Välisaudiitor esitab Maksu- ja Tolliametile ning Euroopa Komisjonile aastaaruande, milles hinnatakse eelkõige kõiki juurdepääsuga seotud rikkumisi.”;

24) paragrahvi 27 lõikest 1 ja §-st 47 jäetakse välja sõna „suitsuvaba”;

25) paragrahvi 29 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud keeldu kohaldatakse elektroonilisele sigaretile ja uudsele suitsuvabale tubakatootele ning lõike 1 punkte 1 ja 2 ka teistele tubakatootega sarnaselt kasutatavatele toodetele.”;

26) paragrahvi 30 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesoleva seaduse §-s 29 nimetatata juhtudel otsustab ruumis või piiratud maa-alal suitsetamise lubamise või uudse suitsuvaba tubakatoote tarvitamise vastavalt ruumi või piiratud maa-ala valdaja enda äranägemisel, arvestades käesoleva paragrahvi lõiget 3 ning käesoleva seaduse § 31.”;

27) paragrahvi 30 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud piiranguid kohaldatakse ka elektroonilise sigareti ja uudse suitsuvaba tubakatoote tarvitamisele.”;

28) paragrahvi 31 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Toitlustusettevõttes on suitsetamine ja uudse suitsuvaba tubakatoote tarvitamine lubatud üksnes suitsetamiseks ettenähtud suitsetamisruumis või toitlustusettevõtte müügikoha vahetus läheduses väljaspool siseruume asuval hooajalisel laiendusel.”;

29) paragrahvi 32 punkti 1 täiendatakse pärast sõnu „käitlemise korra” tekstiosaga „, sealhulgas registreerimisele esitatavate nõuete”;

30) paragrahvi 39 lõikes 1 asendatakse sõna „Maksumärgiga” tekstiosaga „Maksumärgi, turvaelemendi või kordumatu tunnusega”;

31) seadust täiendatakse §-ga 39¹ järgmises sõnastuses:

„§ 39¹. Tubakatoote registreerimisele esitatavate nõuete rikkumine

(1) Tubakatoote käitleja poolt tubakatoote müügipakendi nõuetekohase registreerimise ja tubakatoote pakendi tegelikku veoteekonda kajastavate tehingute kajastamata jätmise või registreeritud andmete muutmise või kustutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.”;

32) paragrahv 49 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 49. Tubakatoote või tubakatootega sarnaselt kasutatava toote tarvitamine selleks keelatud kohas

Suitsetamise või tubakatoote või tubakatootega sarnaselt kasutatava toote tarvitamise eest kohas, kus suitsetamine või tubakatoote või tubakatootega sarnaselt kasutatava toote tarvitamine on keelatud, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 trahviühikut.”;

33) paragrahvi 50 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Suitsetamise või tubakatoote või tubakatootega sarnaselt kasutatava toote tarvitamise võimaldamise eest kohas, kus seaduse alusel ei ole suitsetamine või tubakatoote või tubakatootega sarnaselt kasutatava toote tarvitamine lubatud, samuti suitsetamisruumile kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.”;

34)paragrahvi 53 täiendatakse lõigetega 11–16 järgmises sõnastuses:

„(11) Sigaretid ja isevalmistatavate sigarettide tubakas, mis toodeti Euroopa Liidus või imporditi Euroopa Liitu enne 2019. aasta 20. maid ja mida ei ole käesoleva seaduse § 17¹kohaselt müügipakendi tasandil kordumatu tunnusega märgistatud, võivad jääda vabasse ringlusse kuni 2020. aasta 20. maini.

(12) Sigaretid ja isevalmistatavate sigarettide tubakas, mis toodeti Euroopa Liidus või imporditi Euroopa Liitu enne 2019. aasta 20. maid ja millel ei ole käesoleva seaduse § 17²kohast turvaelementi, võivad jääda vabasse ringlusse 2020. aasta 20. maini.

(13) Käesoleva seaduse § 17¹lõikes 5 nimetatud kordumatu tunnuse väljaandja poolt väljastatavaid kordumatuid tunnuseid paigaldatakse tubakatoodete pakenditele alates 2020. aasta 1. oktoobrist. Kuni 2020. aasta 1. oktoobrini võib tubakatoodete pakenditele paigaldada tootjariigi kordumatu tunnuse väljaandja antud kordumatuid tunnuseid.

(14) Käesoleva seaduse § 12 lõikeid 2¹ ja 2² ning §-e 17¹ ja 17² kohaldatakse muudele tubakatoodetele kui sigarettidele ja isevalmistatavate sigarettide tubakale alates 2024. aasta 20. maist.

(15) Muud tubakatooted kui sigaretid ja isevalmistatavate sigarettide tubakas, mis toodeti Euroopa Liidus või imporditi Euroopa Liitu enne 2024. aasta 20. maid ja mida ei ole käesoleva seaduse § 17¹kohaselt müügipakendi tasandil kordumatu tunnusega märgistatud, võivad jääda vabasse ringlusse kuni 2026. aasta 20. maini.

(16) Muud tubakatooted kui sigaretid ja isevalmistatavate sigarettide tubakas, mis toodeti Euroopa Liidus või imporditi Euroopa Liitu enne 2024. aasta 20. maid ja millel ei ole käesoleva seaduse § 17²kohast turvaelementi, võivad jääda vabasse ringlusse kuni 2026. aasta 20. maini.”.

§ 2. Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmine

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvist 18 jäetakse välja sõnad „või käesolevas seaduses sätestatud juhtudel nende rühmapakendile”;

2)paragrahvi 61 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 61 lõike 7 neljas lause tunnistatakse kehtetuks.

§ 3. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 12, 19, 23 ja 34 jõustuvad Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 9, 11, 13 ja 21 jõustuvad 2024. aasta 20. mail.

Henn Põlluaas
Riigikogu esimees